

Erland Loe
Konec světa,
Tak jak ho
známe

Konec světa, tak jak ho známe

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.knihazlin.cz
www.albatrosmedia.cz

☰ KNIHA ZLIN

Erlend Loe

Konec světa, tak jak ho známe – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA a.s.

FLEET

Erland Loe
Konec světa,
Tak jak ho
známe

V překladu Kateřiny Křišťůvkové

≡ KNIHA ZLÍN

Tento překlad vychází s finanční podporou nadace NORLA.

This translation has been published with the financial support of NORLA.

„Accept the mystery.“

A Serious Man (Joel & Ethan Coenovi)

ČÁST PRVNÍ

Měsíce na borovici

Jednoho časného rána vyšel Doppler z hlubokých lesů, tající voda mu přitom tekla bujaře vstříc a brkoslavové sedící v křoví doufali, že se přihodí něco hezkého. Píпали na něj z plna hrdla, jako by právě na něj čekali, jako by byl v ideálním případě jakýsi mesiáš. Minul podniky, kde už instalatéři instalovali potrubí, obchody, kde konzumenti vesele konzumovali první produkty toho dne, a mateřské školky, kde děti tiskly tváře k oknům a prohlížely si vousáče kráčejícího kolem. Přešel Okruh 3, Okruh 2, Okruh 1 a putoval centrem celého toho podivuhodného hlavního města, které jen málokdo opustí, aniž by jím byl poznamenán, a přece se do něj nakonec vždycky vrátí.

V těle i v duši cítil nezvyklé napětí, jaké cítí ti, kteří strávili jistou dobu obklopeni stromy, vodou a losy a nyní se vracejí mezi lidi.

Když zabočil do staré známé slepé ulice, už málem pocítoval cosi jako optimismus. Takřka radost. Těšil se, až uvidí děti. Nepochybně vyrostly a leccos se naučily. Doufal, ovšem neodvažoval se úplně věřit, že se jim po něm stýskalo. Doufal, že se jim po něm stýskalo

až chorobně a že je stesk po otci uvrhl do problémů. Doufal, že začaly experimentovat s drogami a že ze škol posílali na sociálku znepokojená hlášení a sociálka se dožadovala vysvětlení a vyhrožovala, že zasáhne. Doufal, že děti budou plakat a hýkat radostí, až ho uvidí, a že za den či dva řeknou – nahlas, aby to slyšela jejich matka –, že se poprvé po dlouhé době cítí jako celí lidé.

Jakmile spatřil dům, zarazil se. Sněžnice připevněné vzadu na batohu popruhem v barvách norské vlajky do sebe narazily jako větvičky visící z lapače snů. Něco tu nehrálo. To mu došlo na první pohled. Dům tu stál jako dřív, ale co ta barva? Vždycky býval bílý. Nebyl důvod natírat ho jinou barvou než bílou. O tom s manželkou hodně diskutovali. Solveig dotáhla katalog barev a listovali jím až do roztrhání. Doppler navrhl buď tmavě zelenou, velice opatrně a tónem, který naznačoval, že na své představě nelpí, ačkoli ve skutečnosti na ní lpěl, nebo některý z matných odstínů černé, které, jak prohlásil, si začínají získávat oblibu u zámožných obyvatel, s nimiž se rádi identifikujeme. Solveig tento návrh okamžitě zamítla, a to způsobem, který naznačoval, že s tímhle by Doppler podle jejího názoru neměl prudit, když oba vědí, že v podstatě nemá o barvách ponětí. Dům musí být a bude bílý, stanovila. A tak se stalo. Jenomže teď byl modrý. A nejenže byl modrý, byl modrý způsobem, který svědčil o slepé důvěře jak ve vlastní výjimečnost, tak ve společensky nosné finanční instituce a struktury. Byl modrý sebejistým způsobem, jenž nereprezentoval tu rodinu, kterou Doppler znal, a ani jí neslušel. Právě naopak. Poslední metry urazil Doppler

pomalou a nadmíru opatrně. Jako by modrá barva vyzařovala silové pole, které cizím lidem brání se přiblížit. Nechápal to. Nebyl cizí. Měl by mít možnost přiblížit se k vlastnímu domu bez tohoto rušivého pocitu odcizení. Prozatím nevěděl, co všechno bude barevný šok znamenat, přesto instinktivně vycítil jeho zlověstnost a osudovost. Přepadla ho nevolnost a pochopil, že bude potřebovat čas, než se bude moci dát rodině poznat. Pokud tady ovšem jeho rodina nadále bydlí. Už se pomalu klonil k názoru, že se přestěhovala na neznámou adresu a že dům natřel namodro někdo jiný. To by vysvětlovalo mnohé. Někoho jiného by klidně mohlo napadnout natřít dům namodro. Lidé si navymýšlejí spoustu vulgarit. Ale moje rodina ne, pomyslel si. Ta taková není.

Naštěstí bylo uvnitř zhasnuto. Solveig a děti, pokud tu tedy dál bydlí, jsou jinými slovy zcela jistě v práci a ve školských zařízeních. Doppler zazvonil a utekl za roh, odkud pokukoval ke vstupním dveřím. Nikdo neotevíral. Poněkud se uvolnil a pomalu dům obcházel. Navzdory odporu barvě cítil nad svým návratem jisté ulehčení. Přece jen to byl ve zlomových letech nabitých intenzivními zážitky jeho domov. Zažil tu narození dětí a odpovědnost živitele, smích a pláč, rychlé tempo a značný počet zdarů. Jaký člověk tehdy byl. Co všechno zvládal. Poskytoval ochranu, byl životaschopný, houževnatý a nezřídka veselý až rozjařený. Nikdy nemarodil, vždycky chodil do práce a bylo na něj takové spolehnutí, až mu kolegové záviděli. Sypal z rukávu vhodná slova jak během večerí se spolupracovnicemi, tak na seminářích nebo v případech, kdy měl například

kolega nemocné dítě a dělal si starosti, jestli to není něco vážného, pár rychlých kontrolních dotazů a pak přívětivý závěr: ne, tak to zánět mozkových blan nebude. Takové věci prostě věděl, ačkoli nebyl lékař. Takový býval. Tehdy ho v podstatě vystihoval výraz opora společnosti. Býval nejlepší. Zkrátka a dobře. Poklad. Jako by žil v bublině, kam nepronikaly potíže. Neexistovaly. Každé ráno si v novinách čítával o problémech jiných lidí. A vrtěl hlavou. Zamýšlel se. Ne, to ne. To snad není možné. Lidí litoval. Soucítil s těmi chudáky, kterým zavařila jejich přílišná impulzivnost, absence vědomostí, smůla, hloupost, zvědavost, chtíč nebo různé kombinace zmíněného.

Tento z retrospektivního pohledu naprosto nepravděpodobně skvělý život žil natolik naplno, že si nevšiml, že v té rychlosti přestává vnímat. Přitom to muselo trvat několik let. Nevybavoval si detaily, ale vzpomínal si, jak se v jistém okamžiku začaly vytrácet kontury všeho okolo. Rychlost a spokojenost se sebou samým leccos pomalu rozpíjela, až nakonec ani lidé, ani události neměli obrysy ani čisté linie, všechny tvary se rozplyzly. Nadále se ke všemu stavěl tak, jak se člověk stavět má. K pracovním povinnostem, k domácím povinnostem, ke školám a k mateřským školám dětí, k volnočasovým aktivitám, sousedským brigádám, přátelům, ke cvičení, k dovoleným, dárkům, porozumění a pozornosti. Neustále byl o krok napřed. A pak najednou nebyl.

Co kdyby se tam vrátil. Co kdyby dobyl zpět každický val, na jehož vrcholku dříve neochvějně stával. Pochyboval o tom, že by to bylo možné, avšak těšilo ho

vědomí, že kdysi býval nejlepším mužem v celé jejich čtvrti.

Chtěl i nechtěl se vrátit zpátky. Rozlišoval teď víc nuancí než tehdy. Ony intenzivní roky nebyly tak bezproblémové, jak se domníval. Žil v takovém tempu, že ztratil přehled. To si nyní uvědomoval. Ale přesto. Teď v zahradě ho přepadaly vzpomínky. Tamhle bývalo Nořino pískoviště. Aby pro něj získal místo, musel z velké plochy vykopat tavníkové keře. Kořeny měly rozrostlé do všech směrů. Musel si vypůjčit minirypadlo, no představte si to. Chtělo se mu smát, když si na to vzpomněl. Tehdy pro něj nic nebylo problém. Narazil-li na překážky, odstranil je, než se stihly proměnit ve skutečné potíže. Minirypadlo mu dovezli až před dům a on s ním projezdil celou jednu sobotu. Solveig a dvouletá Nora mu mávaly z velkého okna v obývacím pokoji. Těsně před zavírací dobou stihl doběhnout do obchodu se dřevem, nakoupil tlakově impregnovaný materiál, úhelníky a vhodné vruty do dřeva a celý večer a celou noc budoval o sto šest za svitu přenosného reflektoru, který si postavil na trávník. To by tak hrálo, aby pískoviště nebylo hotové, až se Nora v neděli ráno probudí. Dcera tam pak šťastně vysedávala celé hodiny. Solveig ho políbila a prohlásila, že je nejlepší táta na světě. A měla pravdu.

Tamhle visela Nořina houpačka, trochu našikmo na vlastně ne úplně vhodné větvi staré jabloně. Přejel rukou po kovové tyči, kam umísťoval závěsná ptačí krmítka se zobem, ta tu teď nebyla, očividně nedokázal všítřit péči o ptáčky další generaci. A Solveig vlastně jeho lásku k těm ubohým tvorečkům nikdy nesdílela. Byla toho

názoru, že jsou otravní a špinaví. Nemůžou si shánět potravu sami? Jakožto výtvary přírody by přece měli být zrozeni k tomu, aby se uživili bez pomoci. Nikdy se nesmířila s touto závislostí na člověku, s tímto příživnictvím. Zahradní nábytek byl nový a křiklavý. Doppler stáhl plachtu a objevil pod ní plynový gril o velikosti trabantu. Do zdi lemující vybetonovanou terasu byla vsazená ošklivá a sem se nehodící pec na pizzu vytápěná dřevem, jako někde na Kanárech. Co to má být? Modrý dům a prosté zahradní rekvizity? Tomuhle je třeba přijít na kloub. Doppler se klusem vydal k poštovní schránce, aby si v té věci udělal jasno jednou provždy. Při příchodu schránku nejdřív minul, oslepený optimistickou, avšak chorobnou modrou barvou.

Zjistil, že jeho jméno, Andreas Doppler, ze štítku na poštovní schránce zmizelo. Ne že by bylo přeškrtnuté, bylo úplně a naprosto pryč. Někdo si dal tu práci a samolepicí písmena seškrabal. Musel na to použít odlamovací nůž, říkal si. A muselo mu to zabrat nějakou chvíli. Někdo vážně chtěl jeho jméno odstranit. Tam, kde původně stálo: Nora, Gregus, Bjørnstjerne, Solveig a Andreas Dopplerovi/Rohdeovi, stálo nyní: Nora, Gregus, Bjørnstjerne, Solveig (dlouhé prázdné místo) Rohdeovi.

A pod tím, poněkud většími samolepicími písmeny sestávajícími výhradně z verzálek, bylo napsáno: EGIL HEGEL.

Egil Hegel? Kdo je ksakru Egil Hegel? Snad Solveig Dopplera neodepsala a nepořídila si jen tak beze všeho nového chlapa? Neměl by mít člověk právo nechat si tak dva tři roky pauzu na životně důležitou kontemplaci a seberozvoj? Nabízí se snad prostor pro všelijaké kurvení a hédonismus, jen co člověk na chvilku vytáhne paty? A když na to přijde, je Solveig, s níž Doppler celá léta sdílel život i lože, jen poběhlice?

Doppler cítil, že tohle je víc, než dokáže vstřebat. Matoucí lidské signály, před nimiž uprchl, nyní vyskočily a začaly ho dusit. V lese takové signály neexistovaly. Tam byl v bezpečí. Dlouhý výlet do lesa byl útekem před lidskými signály. Signálním útekem. Ovšem lidské signály nezmizely. Jenom číhaly v záloze. Ve své vychytralosti byly tiše jako pěny a těšily se, až se na něj po návratu, kdy bude nejzranitelnější, opět sesypou. Zapomněl, jak matoucí umějí být. Lidé něco chtějí, pak chtějí opak a potom možná stejně ještě něco jiného a nakonec se naštvou, protože ten druhý nepochopil, že vlastně chtěli něco jiného, než naznačovali. Mnohem snazší je porozumět losům, říkal

si v duchu Doppler. Ti chtějí žrát, odpočívat, žádný hokus pokus.

Doppler se neovladatelně roztřásl a vyděšeně pokukoval po velkém modrém domě, který mu byl najednou tolik cizí. Oči se mu zalévaly tekutinou, jež se mu do nich tlačila, a dům se rozplýval, ztrácel tvary, měnil se v neurčitý modrý objekt s oblými rohy a výčnělky, podobal se velrybě, která kolem vás hrozivě propluje jednoho poklidného dopoledne koncem léta, kdy si jdete dopřát ranní koupel a myslíte si, že jste sami. Doppler se zadýchaně opřel o borovici stojící na kraji zahrady. Měl pocit, že se potřebuje opřít o něco pevného, jedno co, jen když to nebude modré. Opíral se o ten velký strom dlouho, zatmělo se mu před očima a pozvracel se. To ho udivilo. Obvykle nebyl ufňukánek, který by zvracel kvůli každé maličkosti, ale tentokrát očividně překročil jistou mez. Během let strávených v lese si zcela zřejmě nestihl znovu vytvořit toleranci vůči lidským signálům. Takový návrat domů si nepředstavoval. Minuty uplývaly. Dál se třásl a nakonec se musel posadit. Batoh nechal klesnout na zem a opřel se o strom zády k domu. Tak tam seděl, aniž si dokázal uspořádat myšlenky v hlavě a aniž se staral o to, že mu vlhká jarní půda promáčí látku na zadku. Po drahné chvíli, nevěděl jak dlouhé, zareagoval na dobře známý zvuk: vrzla branka, zakvílela, tak jako vždycky. Stará tepaná branka, kterou natřel načerno ten rok, kdy dům koupili. Panty skřípaly už tehdy, a i když je namazal, brzy skřípaly zase. Byla to taková branka. Prastará, a přesto mnohem hezčí než to, co bylo k mání dnes. Vyhrabal se do kleku a vzhlédl,

stále pěkně ve skrytu borovice, a uviděl hladce oholeného muže v černých elastácích, běžecké bundě, běžecké čepici, běžeckých botách, běžeckých rukavicích a s běžeckým měřičem tepu, jak vytahuje ze schránky poštu. Byl propocený a poštou na pohled převesele zalistoval. Došel k popelnici na papír stojící u plotu a dvě tři nežádoucí zásilky z lesklého papíru do ní hodil, pak si to namířil ke vstupním dveřím a zároveň si naučeným pohybem sundal z ramene batoh a z kapsy v bederním pásu vytáhl klíče připevněné k batohu šňůrkou s logem jisté automobilky. Dopplerovi došlo, že tohle bude Egil Hegel. Nepochybně Egil Hegel. Vypadal přesně jako muž, kterému by Solveig, ta malá poběhlice, mohla propadnout. Muž, který má ve všem pořádek, ne nepodobný Dopplerovi v dobách jeho největší slávy, ovšem ještě vysportovanější a nepřiměřeně veselý. Jako pes.

Jako rozjařený pes, který si neumí pomoci.

Dopplerovi nezbylo než konstatovat, že Egil Hegel je bohužel to, čemu se říká hezký chlap. Měl proklatě pravidelné obličejové rysy. Byl celý symetrický. Všechno, co měl na jedné straně, měl i na druhé. Doppler si vybavil, že někde četl, že ženská srdce symetrie přitahuje. Ženy jsou naprogramované k tomu, aby symetrii vyhledávaly. O nepravidelnost nestojí. Pravidelnost u nich vyvolává ovulaci. Jakmile spatří muže jako Egil Hegel, dostanou chuť se pářit. Krucifix. Dopplerovi s hrůzou došlo, že právě to, tedy páření, se v současné době v modrém poběhlickém domě odehrává.

Instinkt mu velel vyskočit zpoza borovice, složit Egila Hegela na zem a prokousnout mu hrdlo, avšak jeho

předkové neprošli tisíciletími vytříbeného vývoje pro nic za nic. Proto pochopil – a jestliže ne ihned, pak rozhodně dosti rychle –, že vyštípat Egila Hegela bude vleklá záležitost. Vražda by byla kontraproduktivní.

Man Down. Rum pa pa pum, Rum pa pa pum.

Kdepak. Na tohle se musí lstí.

Pokud je tu Egil Hegel natolik doma, že se sprchuje ve velké koupelně v suterénu, říkal si Doppler, bude to signál, že do puntíku převzal můj život a funkci. V tom případě už je přechod dokonán. V tom případě vklouzl hladce do role pána domu a vyštvat ho bude náročné. Jestliže se ovšem sprchuje nahoře, ve stejné koupelně jako ostatní, možná přece jen existuje naděje. To bylo třeba zjistit, a proto se Doppler po vojensku, na loktech a kolenou, doplížil po trávníku nadále pokrytém jinovatkou ke dvěma sklepním okénkům v severozápadním rohu domu, nyní modrého, a nahlédl jimi dovnitř. A opravdu. Egil Hegel se tam vlně sprchoval ve velkorysém sprchovém koutu bez závěsu, k jehož vybudování zavalil před deseti jedenácti lety podnět sám Doppler. Všechno bylo beze změny, všechno bylo tak, jak být mělo, s výjimkou přítomnosti toho cizího nahého Egila Hegela. Těšil se dobré fyzické kondici, měl zcela ploché břicho, což už samo o sobě působilo dost provokativně, a ke všemu štíhlé šlachovité paže běžce. Tenhle člověk běhá hodně a často, ne že uběhne čtyři celé tři desetiny kilometru a hned postuje na Facebook

a Twitter, že uběhl čtyři celé tři desetiny kilometru. Egil Hegel byl skutečný běžec. To bylo očividné. Při chůzi došlapoval nejprve na špičku nohy, jako pravěký člověk. Tohle byl muž stvořený k běhu. Naštěstí má menší pohlavní orgán než já, zapsal si Doppler za uši. Tenčí i kratší, díkybohu, ačkoli když do něj nateče krev, může samozřejmě dojít k lokálním změnám. Ale i tak. Kromě toho působil Egil Hegel mírně a přívětivě. Kdyby jim okolnosti hrály do karet, mohl by se s ním Doppler nejspíš kamarádit. Jenže za dané situace musí Egil Hegel pryč. Doppler si slíbil, že nezamhouří oka, dokud Egil Hegel nezmizí. No, zamyslel se, zas tak doslova ne. Někdy spát musí. Bez spánku by to nešlo. Ne, ještě to tak. Spát se musí.

Doppler strávil zbytek dne za borovicí. Sledoval, jak rodina popořádku přichází domů. Nejprve Gregus. Vyrstl a stal se z něj statný školáček, který spokojeně vešel brankou se školním batohem visícím mu na jednom rameni lehce nakřivo. Doppler ho rád viděl, ovšem nelíbilo se mu, že působí dost suverénně. Jestliže někomu na téměř tři roky zmizí otec, neměl by být tak lehké mysli, mínil. Gregus otevřel dveře, a když vstoupil, energicky a přívětivě zavolal „ahoj“. Krátce nato Doppler uviděl, jak světlo v obývacím pokoji změnilo charakter, a usoudil, že se Gregus sesunul před televizi, jak se od dnešních dětí očekává. Po chvíli dorazila Solveig s Bjørnstjernem. Šourali se pomalu k domu, vedli se za ruku a vypadalo to, že si vesele povídají. V jednom okamžiku pohodila Solveig hlavou a zasmála se něčemu, co Bjørnstjerne řekl. Její nakažlivý smích se donesl až k Dopplerovi a ten si vybavil, že měl Solveig vlastně hodně rád. Nikdy neměl v úmyslu opustit ji. Jen její signály. Rozbíhaly se tolika směry. Egil Hegel nejspíš interpretuje lidské signály jako pánbůh. Zcela jistě si Solveig přečetl jako nenáročnou knihu psanou velkými písmeny a lstí ji dostal na záda.

Mimochodem, Bjørnstjerne vypadal jako kabrňák. Doppler na okamžik pocítil hrdost, že má syna, který dokáže rozesmát svou matku, když ho za úplně běžného všedního dne vede domů ze školky oblečeného v zelené kombinéze. Oba zmizeli v modrém domě a Doppler vůči tomu konceptu – dům, lidé v něm, Egil Hegel – začínal pociťovat čím dál větší nechuť. Když se nad tím zamyslel, říkal si, že Egil Hegel vlastně vypadá jako nadrženec. Doppler si představil kradmé pohledy mezi Solveig a Egilem Hegelem a možná i letmý polibek obsahující příslib obšírnějšího tělesného styku poté, co si děti půjdou lehnout. Nadržžený Egil Hegel byl přece jen čerstvě osprchovaný a jistě něco jako neřízená střela. To ostatně platí pro všechny, co běhají, říkal si Doppler, snaží se utéct před chťíčem, ale nakonec si vytrénují těla natolik, že jakoukoli absenci sexu považují za pohanu.

Solveig vyhodila Dopplera ze svého srdce a vpustila do domu monstrum.

Aby mohl sledovat chodbu v prvním patře, vylezl Doppler na borovici. S pomocí lana vytáhl nahoru batoh a jakžtakž pohodlně se uvelebil v rozsoše na straně odvrácené od domu. Dokonce se mu podařilo rozbalit tady karimatku a zalézt si do spacáku. Bylo mu příjemně a teplo. Měl výhled na vstupní dveře, ba i na číselník bezpečnostního systému, a jestliže si vezme dalekohled, rozpozná kód. Dále viděl jedním oknem do obývacího pokoje, do chodby v prvním patře, kde se nacházely dveře do koupelny a čtyř pokojů, a rovněž, v neposlední řadě, dalším oknem do ložnice, kterou kdysi se Solveig sdílel. V dobách, kdy tu bydlel, nebývaly závěsy nikdy zatažené. Tímto směrem beztak neměli žádné sousedy a nikdy je nenapadlo, že by někdo mohl vylézt na borovici, nebyl to strom vhodný ke šplhání, na to měl větve příliš vysoko a příliš hustě u sebe. Dopplerovi nyní připadalo, že má celkem dobrý přehled. Teď ať si tam uvnitř dělají svoje, on se bude pěkně dívat, hodnotit a soudit.

Doppler zjistil, že pokud zapne zip tak, aby byly oba jezdce ve středu spacáku, snadno tím vytvoří malý otvor a pak mu stačí se jen zavrtět a může se vyprazdňovat, aniž by strom opustil. Jeho výkaly končily v keři na sousedním pozemku. To bylo samozřejmě poněkud nešťastné, protože v této čtvrti nebylo mnoho sousedů, které by výkaly na pozemcích těšily, ovšem Sára, která ve vedlejším domě bydlela, byla milá a velkorysá, velmi vzdělaná a informovaná, a dokonce i pohledná. Pracovala na ministerstvu klimatu a životního prostředí a před mnoha lety vykopla svého ošklivého hloupého manžela. Doppler jí ze stromu viděl do ložnice. Snažil se tím směrem nedívat, ovšem párkrát mu tam pohled přece jen zcela neúmyslně zalétl. Z borovice bylo zkrátka vidět leccos.

Doppler ve spacáku relaxoval. Měl pocit, že má moře času. Čekal, až k němu dorazí ona informace. Nic víc se dělat nedalo. Ovšem výživový standard mohl být lepší. Pokusil se pozřít šišku, nechutnala však dobře. Časem bude muset zajít do obchodu a ukrást si něco z pultu s čerstvým zbožím. Podle jeho názoru to byl

nejjednodušší způsob, jak krást jídlo. Vejit, objednat si rybí karbanátek nebo vepřovou krkovicí se slaninou a s cibulí, převzít produkt v sáčku a pak ho celý sníst v obchodě, například za stohem balíků toaletního papíru nebo na jiném vhodném místě. Mimochodem, v posledních letech se musel naučit jíst méně. Ne proto, že by si přál zhubnout, nýbrž proto, že život v lese, nejprve v norském a poté ve švédském, mu změnil metabolismus. Jeho tělo už neočekávalo jídlo tak často jako dřív a s luxusními potravinářskými výrobky se dávno definitivně vypořádal. Nyní jedl to, co bylo po ruce, a po ničem se mu nestýskalo. Našel-li v opuštěné chatě knäckebröt, s radostí ho slupl, našel-li jen suchary, spokojil se i s nimi.

Kvečerou přišla Nora. Doppler strnul. Dospěla v ženu. Houpavou chůzí se blížila k domu, až jí dlouhá barevná šála vlála. O levý bok se jí opírala těžká kabelka. Sakra, pomyslel si Doppler. Děti. Na chvíli se k nim člověk otočí zády a najednou si vyrostou a jsou z nich lidé, jako by to byla nejpřirozenější věc na světě.

Doppler předpokládal, že Nora začala studovat na vysoké škole. To by nebylo žádné překvapení. V dětství se záhy pustila do čtení románů, o jejichž autorech Doppler nikdy neslyšel. Už tehdy tomu měl učinit přítrž, přinejmenším jí měl klást dotazy, co se to děje, bojoval však dost sám se sebou. Nyní odhadoval, že se Nora vrací ze studovny, kde jistě vyesdávala déle než většina ostatních, zahloubaná do studia oboru, o němž si zaručeně myslí, že je zajímavý, a který sehraje v jejím životě určující roli a bude jí otevírat jedny dveře za druhými. Nejspíš si nevšimla, jak čas ubíhá,

nebo tomu nevěnovala pozornost. Ale co ji proboha táhne do modrého domu nadržence Egila Hegela? To Doppler ani při nejlepším vůli nechápal. Samozřejmě je z ekonomického hlediska rozumnější bydlet doma, jenže o to se mladí lidé nestarají. Je tak zatraceně prakticky založená? Deset minut chůze na univerzitu, střecha nad hlavou zdarma, teplá voda ve sprše, neomezený přístup k potravinám a současně absolutní svoboda.

Třeba tu nebydlí, zadoufal, nýbrž se tu hodlá jenom zastavit a svému nevlastnímu otci vynadat a možná při jednom trochu pumpnout matku.

Když ani po dvou hodinách nevyšla ven, byl Doppler nucen dojít k závěru, že v modrém domě bydlí i ona. Cítil zklamání, vztek, smutek a intenzivně toužil tu odpornou rodinnou idylku zničit, i kdyby mu to mělo zabrat zbytek života.

V závěru svého dlouhého a pěkného, ale v zásadě špatně promyšleného pobytu ve švédských lesích se Doppler jednoho dne náhle a zdánlivě iracionálně zastavil ve chvíli, kdy se právě chystal nastražit bobří past na zamrzlém vodním toku kdesi na severu v Jämtlandu. Co to provádím? položil si otázku, a protože si nedokázal adekvátně odpovědět, podrážděně vrhl pohled na Bonga, který po losovsku odíral kůru z mladé břízky. Co tady vlastně děláme? pronesl nahlas. Bongo jen přežvykoval. Nějak mě přepadají pochyby, pokračoval Doppler. Bongo, jsi svým způsobem můj kouč, tvým úkolem je myslet na moje blaho a klást mi překážky a poskytovat mi rady, ale teď se zdá, že jsi úplně zapomněl, že v Oslu žijí lidé, kteří nás mají rádi a stýská se jim po nás, přinejmenším tedy po mně. Jistě se jim po mně stýská náramně. O tvé existenci bohužel vůbec nevědí, zato já ano. Pustil bobří past na zem. Pojd', vyzval Bonga, zvedl batoh, vykročil k chatičce, v níž strávil dvě zimy, posbíral kožešiny, které za tu dobu nashromáždil, a nabral kurz k domovu.

Putování na jih a poté na západ přes lesy a pole, po cestách a stezičkách, které za války využívali převaděči

a které nyní ve svém volném čase udržovali a označovali vymírající místní historikové, mu trvalo necelých padesát dní. Zabralo by mu výrazně kratší dobu, kdyby ho nezdrželo loučení s Bongem. Jenže ho zdrželo. A pořádně. Bylo to těžké a komplikované loučení. Doppler předal Bonga do péče útulku pro jelení zvěř, které se z nejrůznějších důvodů nevedlo dobře, ale které majitel útulku, mladý nadšenec, rozhodně hodlal navrátit její divokost.

No, tady s tím uvidíme, pronesl nadšenec, když spatřil, jak se Bongo otírá Dopplerovi o nohy, jako by byl kočka, a chce neustále hladit a mazlit se.

No uvidíme, zopakoval zamyšleně.

Nadšenci se nelíbilo, že Doppler rozloučení několik dní natahoval. Patřil ke škole zastávající názor, že pupeční šňůru je třeba přestříhnout bez zbytečných emocí. Prodlužování všechno zhoršuje. To podle jeho soudu platilo i pro děti nastupující do mateřské školy. Odevzdejte dítě a zmizte. O potomka se postará kompetentní personál. Jakmile budete pryč, dítě se rychle zklidní. A tenhleten los, prohlásil, to bude to samé.

Tenhleten los, opáčil Doppler, se jmenuje Bongo a je to můj nejlepší přítel.

Jméno musí pryč, rozhodl nadšenec, zvířata jména nemají, je to nepřírozené. Zvířata prostě jen jsou, dělají to, co jim velí instinkty, jména je pouze matou a všechno komplikují. A to s tím přítelem je prostě blbost. Tohle do toho vztahu vkládáte vy, protože to potřebujete. Losovi je to šumák.

Doppler odevzdaně sledoval nadšencova ústa, pohybovala se, otevírala, zavírala, neustále, řeči, řeči, cosi o tom, že až bude mít nadšenec vlastní děti a budou si zvykat na školku, vždycky je tam předá a hned půjde, navíc možná bude mít děti zanedlouho, má totiž v hledáčku

jednu ženu, mimochodem s nikoli nevýznamnou hrudní partií, jak naznačil gestem subtilnějším, než jakého by dle Dopplerova soudu měl být schopen.

Podle Dopplera šlo o proces. Sám odevzdával děti v mateřské školce, klepal se v brance a uvažoval o ztracené pomíjivosti života. Nyní se mu ten pocit plíživě vracel. Je bolestné a proklatě brutální předávat svého potomka systému se vši jeho socializací, etablováním nových referencí a nových horizontů, které v dlouhodobém výhledu vzdálí dítě od jeho původu, jako se od sebe čím dál víc vzdalují driftující kontinenty, odstup se rok od roku zvyšuje, cizí krajiny nabývají tvarů, pouta se oslabují a vytvářejí se nové vzpomínky, to je snad to nejhorší, připadalo Dopplerovi, to, že Bongo si vytvoří vzpomínky, jejichž součástí on, Doppler, nebude. Nakonec je z dítěte samostatné individuum, neovladatelné, nezávislé. To je zkrátka a dobře příliš velká hrůza.

Doppler se krok za krokem loučil a odcházel, pevně rozhodnut se neobrátit. Jenže v duchu si představoval Bongovy zarudlé oči, chvějící se spodní pysk a pláč zadržovaný ze strachu před represemi ze strany onoho přísného cizince. Prostě se musel otočit a ještě naposledy se rozloučit. Bongo se rozzářil a celou dobu si myslel, že jeho přítel a pán změnil názor a vrátil se navždy.

Nakonec nadšenci došla trpělivost.

Tak už běžte, vyzval Dopplera podrážděně.

Zdáte se mi hodně mladý, odpověděl Doppler, možná až příliš mladý na to, abyste dokázal porozumět nejhlubším citům a touhám zvířat i lidí. Kdy jste se narodil, mladý příteli?

1987, odtušil nadšenec.

Okamžiček, pronesl Doppler, zavřel oči a v duchu se vrátil do minulosti. To byl dobrý rok. Byl jsem na výměnném pobytu u francouzské rodiny jižně od Paříže.

Aha, opáčil nadšenec.

Naučil jsem se jazyk, pokračoval Doppler, jedl jsem sýrové fondue a pochopil jsem, že Francouzi si myslí, že francouzská kultura je báječná, téměř se jim nedostává slov pro to, jak skvělá podle jejich názoru je.

Nadšenec bez viditelného zaujetí přikývl.

Myslel jsem si, že dozrívám, mluvil dál Doppler, jenže tak to nebylo a trvalo ještě spoustu, spoustu let, než jsem pochopil některé hodnoty. Po tváři se mu rozlil lehký úsměv, jako by se mu vrátila vzpomínka na to, co tehdy pochopil. Takže v tom roce jste se narodil. Kdo by si to pomyslel.

Nadšenec opatrně kývl.

1987, zopakoval si Doppler pro sebe. To je krásné, že jste tak mladý. Představte si, kolik zim a jar máte před sebou, kolik radostí, zklamání, ústrků, ran. Představte si, kolikrát si koupíte nové boty a přečtete noviny a kolikrát vás udiví, kolik toho spořádá drobné ptactvo a kolik pitomostí lidé nadělají. Váš život bude jistě bohatý, vykládal Doppler, bude jako na houpačce a bude připomínat kaleidoskop pocitů, které sotva dokážete pojmenovat. Pojdte na mou hrud', pronesl s potlačovaným pláčem a rozevřel náruč. Čert to vem. Pojdte na mou hrud' a dovolte mi, abych vás objal.

Nadšenec k němu nejistě přistoupil a Doppler ho sevrhl v náručí, objímal ho pevně a dlouho, tak jako dítě

objímá plyšového medvídka. Bongo se k nim přišoural
a byl vpuštěn do mazlicího kroužku.

Chvíli tam tak všichni tři stáli a plakali.

Během následujících dní se Doppler s Bongem důkladně loučil. Od rána do večera seděl v oploceném výběhu uzpůsobeném pro jelení zvěř a obíral se nutnými podmínkami toho, co se má a musí stát, nebylo jiné cesty, přesto nezanechával svého přítele v pohraničí s lehkým srdcem, to ať si Bongo rozhodně nemyslí, byla to poslední možnost, vždyť přece víš, kámo, řekl mu Doppler a posunul si hlavu na Bongově břicho tak, aby se mu leželo pohodlněji, že mám rodinu, kterou jsem dlouho neviděl, to jsem ti nejspíš dostatečně nezdůrazňoval a lituju toho, ovšem důvodem byl fakt, že mě to bolelo. Tvářil jsem se jakoby nic, jenže tak bolest nezmizí, právě naopak, tlačí jako vřed, Bongo, a nepřejde. Pravda je bohužel taková, že jsem v posledních letech byl nepříliš ideální manžel a ještě horší otec. Jediné, co mi jakžtakž šlo, bylo být tvým přítelem, Bongo. Ve všech ostatních vztazích jsem selhal. Tak to je. Moje žena mě možná odepsala a nebylo by divu. Ale možná neodepsala. Něco mi napovídá, že by mohla být ten typ, co trpělivě a bez hořkosti čelí zkouškám, které jí osud staví do cesty. Budu to muset prověřit. Navíc

mám dceru, která podle mých výpočtů už nepochybně dospěla, syna, kterému bude tak asi šest, možná sedm let, a jako by toho nebylo dost, ještě jednoho syna, kterého jsem sotva zahlédl, tomu teď musí být tak dva tři roky. Vyrůstá bez otce, Bongo, a to je chyba, to nevede k ničemu dobrému, mě to trápí a říkám si, že šance, že mě rodina vezme zpátky, bude vyšší, pokud předně předstoupím nahý a se srdcem na dlani, sám, bez domácího mazlíčka či jiných rušivých rekvizit. Tak to prostě je. Chápu, že to zní brutálně, ale takové jsou rodiny, víš, nemají rády to, co se vymyká, nejsou zvyklé mít nablízku losy, to je zneklidňuje. Rodiny chtějí, aby vše bylo v normálu, a proto musíš zůstat tady, Bongo. Věz však, že tohle není definitivní rozloučení. Vůbec ne. Přijedu si pro tebe, jakmile si všechno sedne, budeme pak zase spolu, o tom není pochyb, ale nejdřív musím udělat pořádek v rodině a nevím, jak dlouho to bude trvat, možná chvílku, možná delší chvílku, to se nedá říct, protože rodiny, Bongo, jsou to nejkomplexnější vůbec, představují nejpropracovanější lidský organizační model. Množství signálů v rodině je obří, Bongo, obří. Abys byl v obraze, musíš dokázat zpracovat miliony zlomků informací za vteřinu. Všechno působí tiše a poklidně, ale pod povrchem vřou pocity, tuny pocitů, Bongo, a každičký jednotlivý pocit se rozvětňuje a ty větve se všemožně proplétají v naprosto nepřehledný chaos, cítím únavu, jen na to pomyslím, Bongo, je to džungle. Jenomže ať chci, nebo nechci, jsem její součástí. Musím do ní vstoupit, beze zbraně, bez losa i bez jakýchkoli dalších pomůcek, sám, a musím v ní přežít, musím dbát

na to, aby mě neštípl hmyz a neuštkli jedovatí hadi, naučit se, které rostliny léčí a které zabíjejí, a nejlepší bude vylézt na některý z těch velkých stromů, abych se mohl porozhlédnout po krajině, podívat se, jestli někde není louka nebo řeka nebo něco, co by mi ukázalo cestu do zabydlenějších oblastí.

Tiše leželi a řečené vstřebávali. Doppler jemnými pomalými pohyby drbal Bonga za uchem. Připadala ti ta metafora s džunglí trochu přehnaná? zeptal se po chvíli. Nejspíš ano. V tom případě se omlouvám. Nejsem na metafory zrovna expert. V téhle oblasti mám co zlepšovat.

Nadšenec sledující tento důkladný proces loučení zvířete a člověka ucítil v srdci pokoru. Otevřely se mu nové obzory a napadaly ho myšlenky, které ho nikdy předtím nenapadly. Doppler mu pomohl objednat knihu *The Secret Language of Animals, Tajná řeč zvířat*, a pak seděli u táboráku hořícího v míse na oheň a pili špiritus. Na otázku, jestli má nějaké oblíbené zvíře, nadšenec odpověděl, že losa aljašského.

Proč?

Protože je tak veliký.

Vám velikost imponuje?

Ano.

Doppler se usmál. Mládí. Jak krásná nevinnost. Bude se muset zvednout a nadšence znovu obejmout.

Dávejte mi na Bonga pozor. Odměnou dostanete tyto vybrané kůže z bobrů, které jsem systematicky a po dlouhou dobu sprovazoval ze světa. Popravdě řečeno mám špatné svědomí, protože jsem bohužel přírodě víc bral, než jsem jí vracel. Dneska je to dost běžné, ale i tak. Nejsem na to hrdý. Maso jsem samozřejmě jedl, zvlášť ocas byl delikatesa, porozuměl jsem primitivním

obyvatelům severu, kteří za tučný bobří ocas neváhají prodat duši, tak to je, ale bohužel jsem přírodě nic nevracel, pokud tedy nepočítáme moje výkaly, ano, to je samozřejmě něco, ty svým způsobem podporují nový zrod a růst, ano ano, už moc mluvím. Nicméně ty kůže dostanete. Měly by jako úhrada bohatě stačit. Jistě si za ně budete moci koupit auto nebo tak. A já se pro Bonga vrátím, jakmile udělám pořádek na domácím poli.

Co jestli se mi vašeho losa do té doby podaří rehabilitovat? namítl nadšenec.

Nepodaří.

Ale co kdyby?

Na to zapomeňte. Bongo je jako vy a já. Nehodí se k tomu, aby se potuloval po lesích sám a nechal se štvát vlky nebo zastřelit nějakými mladíky s nebetyčně vysokou hladinou testosteronu. Ne. Bongo míří výš. A vy i já mu musíme pomoci. Jste v mých očích osobně zodpovědný za jeho uzdravení.

Když se nadšenec druhého dne ráno probudil, byl Doppler pryč. Stopy sněžnic vedly přes stále zasněžená pole do lesa.

Během měsíců, které Doppler strávil na borovici, měl dost času pomalu přemýšlet. Když měl na něco takového čas naposledy, byl natolik mladý, že nepochopil, jak velké privilegium to je. Na borovici také postupně nahlédl, že kdykoli si v posledních desetiletích myslel, že přemýšlí, ve skutečnosti nepřemýšlel, nýbrž se nechal jen unášet city. A namlouval si, že to je přemýšlení. Přesně tak. Tohle mu došlo na borovici a na borovici se v drobných záblescích přiblížil také jinému pochopení, ovšem to bylo křehké a Doppler se snažil tyhle záblesky zachytit, přál si v nich setrvat, jenže pak mu došlo, že v záblescích nikdo existovat nemůže, protože člověk je neustále tím, kým je, a vteřiny ubíhají, a jestliže chce být člověk někým jiným, vyžaduje to značné oběti a veletoce, pochopil Doppler na borovici.

Představte si, že by se narodil někde jinde, jedl by jiné jídlo, mluvil by jiným jazykem, díval by se z jiných oken na jiné městské čtvrti, jiné části světa. Představte si, že by poznal jiné lidi. Představte si, že by nikdy neviděl sníh. Představte si, že by Dopplerovu spermii předběhla jiná spermie, představte si, že by byl jako

dítě dobrý ve fotbalu nebo že by uměl skládat hudbu. Představte si, že by byl voják, pekař, holka, ryba, vačnatec. Představte si, že by byl albatros.

Na borovici měl každičký den stovky hodin.

Z borovice Doppler postupně získal naprostý přehled o pohybech rodiny a v neposlední řadě o pohybech Egi-la Hegela. Zapamatoval si, kdy členové rodiny odjíždějí z domova a kdy se vrací, kdo má jaké kroužky, kdo nakupuje, vaří večeři, nosí prádlo nahoru a dolů, kdo je veselý, mrzutý, nadržovaný, vztekly nebo kdo má náladu, která je kombinací výše uvedeného. Doppler zjistil leccos. Vypozoroval, že Gregus hraje v úterý fotbal a ve středu na kytaru. Fotbal Dopplerovi nešel moc pod nos, podle jeho názoru byl známkou slabosti a konformismu, ale kytarový kroužek to tak trochu vyvažoval, hudba je přece jen hezká věc, člověk přijde do styku s pocity a náladami, v ideálním případě přijde už v raném věku dokonce do styku sám se sebou, říkal si. A to musí být pěkné. Zcela jistě to nevěděl. Sám se sebou přišel totiž do styku až těsně před čtyřicítkou, a když se nad tím teď zamyslel, nebyl si vůbec jistý, jestli to opravdu byl ten případ. Klouzal se nyní k tomu, že to možná byla iluze, jeden z mnoha ďábelských mechanismů života. Člověk si namluví, že je ve styku se svým nitrem, aniž tomu tak skutečně je. Může to znít neuvěřitelně. Jenže život je liš-

ka podšitá, říkal si. Navzdory všemu prostě jen přežívá, a pokud zaznamená, že dotyčný, který ho nese na svých bedrech, potřebuje mít dojem, že je ve styku sám se sebou, ano, pak mozek snadno dokáže vytvořit takovou iluzi. Ovšem proč o tomhle začal přemýšlet? Ano. Gregus. Hudba. Život si patrně lze vybudovat na mnohem horších věcech než na hudbě, usoudil.

Zjistil, že Bjørnstjerne vlastní králíka, kterého pravděpodobně chová v kleci v suterénu. Přepadl ho pocit odevzdanosti. Se Solveig se vždycky shodovali na tom, že domácím mazlíčkům je třeba se vyhýbat. Tu havěť sem musel donést Egil Hegel, pomyslel si. Koupil si Bjørnstjerneho s pomocí králíka. Možná nemůže sám mít děti. Ten neplodný nadrženec. A tak se pokouší koupit si ty moje, říkal si Doppler. Dráždilo ho, že Solveig nevidí, jak špinavou hru Egil Hegel hraje.

Dále si povšiml, že Nora přichází a odchází podle libosti. Jedné studené sobotní noci přišla například domů v půl páté ráno spolu s individuem opačného pohlaví. Očividně to byl vyhřebelcovaný týpek obdařený hromadou materiálních statků a rovněž realistickými a racionálními ambicemi a zářivou budoucností. Doppler bojoval sám se sebou. Takové lidi by bylo vhodné upozornit na jejich chyby a nedostatky. Dostal chuť zasáhnout, pochopil však, že by to bylo vzhledem k jeho dlouhodobým plánům kontraproduktivní. Jinými slovy nemohl udělat nic jiného než si vytáhnout notýsek a událost zaznamenat, tak jako z borovice po několik měsíců zaznamenával všechny zpozorované události. *Králík. Neplodný a nadržený. Nepoužitelná známost.* Postupně se

mu hromadila hesla. Bylo třeba vytvořit si úplný obrázek. Všechno má svůj čas. Teď byl čas sběru informací. Pak nastane čas analýzy a po ní, snad, čas jednání.

Po zajímavém, ale v mnoha ohledech nepraktickém a nepříliš pohodlném čase na borovici se Doppler jednoho dne vydal pěšky do centra a tam ukradl takzvaný závěsný stan, získal dojem, že ten nejlepší na trhu. Podle slov prodejce, který byl příjemný, ale dal se snadno obalamutit, s inovativní středovou tyčí vyrobenou z hliníku T6, který samozřejmě poskytuje maximální nosnost v poměru k hmotnosti, a který je navíc eloxovaný, aby byl odolný vůči korozi. Polyesterová plachta s dvojnásobnou tloušťkou na exponovaných místech. Takový stan používají horolezci, pokud musejí přenocovat ve stěně. To lidstvo, říkal si Doppler. Jaká je to skvělá partička. Vynalezne a vyrobí prakticky cokoli. Chcete spát ve skalní stěně? Jak je libo.

Po chvíli zápolení visel stan pěkně vysoko na borovici. Dokonce byl zelený, a tak více či méně splýval s hustým větrovím. Tímto způsobem se Doppler nastěhoval do borovice. Bydlel v ní. Jsem člověk, co bydlí v borovici, říkal si. Takhle jsem to dopracoval.

Jakmile se Doppler blíže seznámil s rytmem v modrém domě, začal dovnitř vnikat ve chvílích, kdy byla rodina a Egil Hegel pryč. Náhradní klíč ještě pořád ležel v garáži, v plastovém květináči ukrytém v bedně, a kód k alarmu si zjistil za pomoci dalekohledu. Sprchoval se v dolní koupelně a bral si z ledničky jídlo. Občas si posloužil i bonbonem nebo dvěma a denním tiskem. Někdy si také přivlastnil spodky Egila Hegela, a nabídla-li se příležitost, nahlížel mu do výpisů z účtu. Pročítal si je s velkým zájmem. Nákup zboží, nákup zboží, trvalá platba na adoptované dítě v Kolumbii, mýtné, nákup zboží, telefonní účet, kabelová televize, adoptované dítě v Bangladéši. Ovšemže měl Egil Hegel dvě adoptované děti. Jak moc sympatický může člověk být? říkal si Doppler. A s takovými lidmi je jeden nucen soutěžit. V pravé kolonce stálo: Mzda, 73.400,-. V této čtvrti celkem běžný měsíční příjem. Tak to má být. Dopplerovi se na jednu stranu ulevilo, že to není víc, ale na stranu druhou se ho to také dotklo, protože mu došlo, že Solveig se s Egilem Hegelem nedala dohromady kvůli penězům. Obával se, že se s ním dala dohromady proto,